

Uchwała Nr 4200/II/54/2022

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 25 marca 2022 r.

w sprawie opinii o możliwości spłaty przez Gminę Porąbka pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska w Katowicach w kwocie 390.000 zł

Na podstawie art. 13 pkt 1, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.) w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) – II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziedziak
Członkowie Tadeusz Stawowczyk
 Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z uwagami** opinię o możliwości spłaty przez **Gminę Porąbka** pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska w Katowicach w kwocie 390.000 zł.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Opinia o możliwości spłaty pożyczki przez Gminę Porąbka została wydana na wniosek Wójta Gminy Porąbka Nr FN.3022.1.2022.BC z dnia 16 marca 2022 r., w oparciu o materiały obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego w okresie obejmującym zaciągnięcie i spłatę zobowiązania. Podstawą zaciągnięcia pożyczki jest zarządzenie Wójta Gminy Porąbka Nr 46/2022/SK z dnia 11 marca 2022 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Zarządzenie zostało podjęte na podstawie upoważnienia zawartego w § 9 ust. 1 pkt 2 uchwały Rady Gminy Porąbka Nr XXXI/310/2021 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Porąbka na 2022 rok. Zgodnie z zarządzeniem pożyczka w kwocie 390.000 zł zostanie zaciągnięta na pokrycie planowanego deficytu

budżetowego z przeznaczeniem na "Program budowy i finansowania przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Porąbka" Pożyczka spłacana będzie w latach od 2023 do 2028 z dochodów własnych gminy, wg harmonogramu załączonego do wniosku Wójta Gminy:

- w 2023 roku – 35.400,00 zł,
- w latach 2024-2027 po 70.800,00 zł rocznie,
- w 2028 roku – 71.400,00 zł.

Zabezpieczeniem spłaty pożyczki będzie weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową wystawiony na rzecz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Opinia o możliwości spłaty pożyczki została wydana po przeprowadzeniu analizy sytuacji finansowej Gminy Porąbka, w której wyniku ustalono, co następuje.

Budżet Gminy na 2022 rok, po zmianach zakłada:

- dochody ogółem	w kwocie	72.257.488,37 zł,
- przychody ogółem	w kwocie	10.073.398,09 zł,
<i>w tym z tytułu:</i>		
- <i>wnioskowanej pożyczki</i>	<i>w kwocie</i>	<i>390.000,00 zł,</i>
- <i>pozostałych pożyczek</i>	<i>w kwocie</i>	<i>27.600,00 zł,</i>
- <i>zaciąganych kredytów</i>	<i>w kwocie</i>	<i>3.600.000,00 zł,</i>
- <i>niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków</i>	<i>w kwocie</i>	<i>2.522.422,12 zł,</i>
- <i>wolnych środków</i>	<i>w kwocie</i>	<i>3.533.375,97 zł,</i>
- wydatki ogółem	w kwocie	79.617.166,46 zł,
- rozchody ogółem	w kwocie	2.713.720,00 zł,
<i>w tym z tytułu:</i>		
- <i>splaty kredytów i pożyczek</i>	<i>w kwocie</i>	<i>2.713.720,00 zł.</i>

Uchwała budżetowa Gminy Porąbka podjęta na 2022 rok wraz ze zmianami, zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) określa limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego w wysokości 2.276.280 zł, w którym mieści się zaciągnięte zobowiązanie.

Budżet na 2022 rok został zaplanowany z uwzględnieniem wymogu określonego w art. 242 wyżej wymienionej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którym organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przy uwzględnieniu uregulowań z art. 9 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1927 z późn. zm.). Uchwalona wieloletnia prognoza finansowana wraz z jej zmianą przewiduje również zachowanie powyższej zasady w kolejnych latach prognozy.

Skład Orzekający stwierdza jednak, że zaplanowana w budżecie różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi stanowi deficyt operacyjny w kwocie – 261.452,76 zł, a spełnienie omawianej relacji następuje dopiero po uwzględnieniu tytułów z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, tj. wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków z budżetu unii europejskiej i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

Podstawą prognozowania wieloletniego w Gminie Porąbka jest uchwała Rady Gminy Porąbka Nr XXXI/309/2021 z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Porąbka na lata 2022-2032 wraz z jej zmianą. W wieloletniej prognozie finansowej wraz z jej zmianą zostały uwzględnione spłaty rat i koszty obsługi kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich oraz planowanej do zaciągnięcia pożyczki, której dotyczy niniejsza opinia. Znajduje to odzwierciedlenie w prognozowanych rozchodach, w których ujęto przypadające do spłaty raty kapitałowe oraz w prognozowanych wydatkach, które obejmują odsetki od poszczególnych zobowiązań.

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, uwzględniając regulacje zawarte w art. 9 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wykupów

papierów wartościowych zaciąganych lub emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2 - 4 i w art. 90 oraz innych długoterminowych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę powyższych zobowiązań, potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji oraz doliczonych na podstawie art. 244 ustawy o finansach publicznych zobowiązań współtworzonego przez jednostkę związku, do planowanych dochodów bieżących budżetu, przekroczy dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań. Wskaźnik ten w latach 2022-2025 wyliczany jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich trzech albo siedmiu lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących o tytuły, o których mowa w art. 243 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz pkt 3 lit. a i c ustawy o finansach publicznych. W przypadku Gminy Porąbka wskaźnik obliczany jest w oparciu o okres 7 letni zgodnie z wyborem dokonany przez Wójta Gminy Porąbka na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Począwszy od 2026 roku powyższy wskaźnik obliczany jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji - dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących o tytuły z art. 243 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Przy obliczaniu powyższego wskaźnika zastosowanie mają również art. 15 zob. ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 z późn. zm.), art. 79 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. z 2020 r. poz. 2400 z późn. zm.) oraz art. 110 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. poz. 583).

W latach 2022-2025 regionalna izba obrachunkowa, wydając opinię o możliwości spłaty zobowiązań, ocenia w szczególności wpływ planowanych zobowiązań na realizację zadań publicznych. **Zaciągnięcie zobowiązań nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych**, co wynika z art. 9 ust. 1a ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.).

Z uchwalonej wieloletniej prognozy finansowej Gminy Porąbka wraz ze zmianami wynika, że w latach 2022-2028, tj. w okresie, w którym będzie następować zaciągnięcie i spłata pożyczki wraz z odsetkami zostanie spełniona relacja określona w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, gdyż w każdym roku objętym prognozą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu Gminy w stosunku do planowanych dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o dotacje i środki na cele bieżące nie są większe, niż dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań ustalony dla poszczególnych lat.

Obciążenia te aktualnie wynoszą:

- w roku 2022 – 5,70%, przy dopuszczalnym wskaźniku 8,73%,
- w roku 2023 – 5,37%, przy dopuszczalnym wskaźniku 7,46%,
- w roku 2024 – 4,86%, przy dopuszczalnym wskaźniku 7,21%,
- w roku 2025 – 4,15%, przy dopuszczalnym wskaźniku 6,62%,
- w roku 2026 – 3,52%, przy dopuszczalnym wskaźniku 5,84%,
- w roku 2027 – 2,45%, przy dopuszczalnym wskaźniku 5,18%,
- w roku 2028 – 2,22%, przy dopuszczalnym wskaźniku 4,82%.

Planowana w 2022 roku łączna kwota długu Gminy aktualnie stanowi 21,9% jej planowanych dochodów budżetowych.

Skład Orzekający wnosi uwagi, albowiem obawy Składu budzi sukcesywnie rosnący poziom zadłużenia Gminy, tj. począwszy od kwoty 10.449.800 zł na koniec 2017 r. do planowanej na koniec 2022 r. kwoty 15.759.151,06 zł. Niepokojące jest również w ocenie Składu trwające od kilku lat planowanie i zaciąganie długu na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek, co może oznaczać brak możliwości sfinansowania spłat zaciągniętego długu z własnych środków. Reasumując, według aktualnych danych i informacji, zaciągnięcie opiniowanego zobowiązania nie zagraża realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i w następnych latach jego obsługi i spłaty, jednak w przyszłości zwiększające się zadłużenie Gminy może wywierać istotny wpływ na możliwość niezakłóconego realizowania zobowiązań. Wobec powyższego Skład Orzekający wniósł powyższe uwagi.

W obecnej sytuacji Skład wskazuje na trudne do przewidzenia skutki społeczno-gospodarcze epidemii COVID-19 i konieczność optymalnego, a zarazem ostrożnego zarządzania długiem tej jednostki samorządu terytorialnego, gdyż co należy raz jeszcze podkreślić zaciągane zobowiązania nie mogą zagrażać realizacji zadań publicznych.

Skład zastrzega, iż niniejsza opinia została wydana w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawa dotyczące finansów publicznych oraz bieżące dane obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku wystąpienia nowych nieprzewidzianych okoliczności, w tym niezrealizowania dochodów na zakładanym poziomie lub konieczności zaciągnięcia nowych, nieplanowanych zobowiązań, sytuacja finansowa jednostki może ulec zmianie.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione **w terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca

II Składu Orzekającego

Bernadeta Dzedziak